

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, főter 32. sz. a.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentelen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petütsor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. — Az előfizetések legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Rimaszombat, márczius 25.

Márczius 21-ke emlékezetes nap marad Gömörmegye kulturtörténetében. Akkor szűnt meg létezni „a rima-murányvölgyi vasműegyesület“, s ezzel együtt került egy első rangú magyar iparvállalat idegen kézre. — Szomorú és nagy jelentőségű esemény ez, hogy épen most, midőn kormány és társadalom, szakember és a nemzet minden rétege át van hatva a nemzeti ipar fejlesztésének és felvirágoztatásának nagy eszméjétől, egy minden ízében magyar iparegyesület lemond életéről. Lemond nagy hirtelen, anélkül, hogy hosszabb megfontolásra engedne időt magának, mintha kétségbeesetten meg volna győződve, hogy holnap már későn lesz, ha ma fel nem vesszük azt a néhány ezer forintot, mit minden részvény után szép új bankókban mosolyogva fizet ki a boldog bécsi konzorcium. Azonban vége van, eladódott, a szerződés alá van írva és a német sógor nevet a markába, a megboldogult részvényes pedig azon töprenkedik, hova fogja majd tenni azt a sok pénzt, amit pár hét múlva le fognak elibe olvasni.

Bizony kár töprenkednie, ha nem volna sok helye annak a pénznek, tán nem oly könnyen mondta volna ki az „igent.“

Hát de miért is volt szükséges átadni a vállalatot? Először azért, mert nem jövedelmezett már évek óta; másodszor azért, mert ha azt akarták volna, hogy jövedelmezzen, akkor minden részvényre nagy összeget kellett volna befektetésekre liquidálni, az pedig tudvalevő dolog, hogy magyar embernek

heverő pénze nincs; harmadszor azért, mert oly kedvező pénzügyi viszonyok közt élünk, hogy kölcsönt lehetetlen befektetni iparvállalatba, az óriás kamat miatt; és negyedszer azért, mert ha ősök kölcsönt is tudnánk szerezni, a vállalat még kevesebbet jövedelmezne, mint a kölcsön kamatai, mert a magyar ember nem ért az iparmesterségéhez.

Mind sulyos argumentum ez, az igaz, de mégsem annyira sulyos, hogy elnyomhatná bennünk a szemrehányás hangját azok ellen, kik az egyesületnek vezéregyéniségei voltak, különösen az igazgatásnál. Ki minek nem mestere, gyilkosa az annak. Itt ugyancsak beteljesedett a közmondás. És mikor meggyilkolták a vállalatot, még egy elharmarkodott lépéssel meg is rövidítették a részvényeseket. Azaz, hogy rosszul mondtuk, a részvényesek maguk magukat rövidítették meg; ezt azonban nekik nem lehet rossz néven venni, mert ők a tényleges viszonyokból indultak ki. Évek hosszú során feküdt tőkéjük a vállalatban, anélkül, hogy hasznát élvezték volna; most pedig azzal ijesztik őket, hogy ha az eladást nem lehetne keresztül vinni, úgy minden részvény után 2000 forintot kell befizetni. Csuda-e, ha örültek az eladásnak, legalább tőkéjét mindenki öntudatosan s bizonyára nagyobb kamattal használhatja fel.

Tudta ezt nagyon jól a t. bécsi konzorcium, ismerik ott jól a magyar ember gyöngéjét, s a helyett, hogy többet ígért volna, a megbízott ur kijelentette, hogy, aut-aut, mert három nap múlva, azaz 24-én már nem állja az alkut. Dehogyan állta volna, sőt tán meg-

gyülhetett volna a baja más vevővel is, de a közgyűlés kapott az alkalmon, — mert hát — ennek így kellett lenni.

És most itt van a fekete-sárga társaság; üdvözöljük őt, mert tudjuk, hogy nemzetgazdasági és iparfejlesztési szempontból tehetjük ezt. Azonban még egy más oldala is van a dolognak: a nemzeti szempont. És ezt nagyon jó lesz mindjárt most eszébe hozni az új embereknek, hogy ne feledjék, mikép a „Rimamurányvölgyi vasmű-egyesület“ egészen magyar volt. Ne hogy tehát eszébe jusson a konzorciumnak, iparvállalat címe alatt, osztrák kolóniává tenni megyénk egy részét, s bármi uton és bármily eszközökkel germanizálni, működési területén lakó nem egészen magyar ajku, de nemzeti érzelmű lakosságunkat!

Ferrum.

Rimaszombat márcz. 26.

A megye gazdasági egyesülete tehát megalakult. Ugyiszólván az első lépés ez azon a pályán, a melyen a megye intelligenciájának haladnia kell, ha vezérő szerepét megtartani s az állásával járó morális köteleességeket betölteni akarja. Tulajdonképp nem is erkölcsi köteleességekről kell beszélni, mert ez bizony első sorban gazdasági, ha szabad így szólani bursalis kérdés. Az a földadat, hogy a vágyaink és eszközeink között létező ellentmondásokat kiegyenlítve, ha már szükségleteinket nyugat-európai mintára sokszorosítottuk, fogadjuk el azon eszközöket is, melyek a megdagulás útjai. A meglevő erők helyes organizációja s aztán kitartó munkásság ez eszközök. Bizony nem lesz kényel-

mes ez átalakulás, de meg kell történni, mert a „lét és nem lét kérdése ez,“ úgy mint az előtt, — megélni a legtöbb gazda már ma sem tud, még kevésbé fog ezután, — meg kell változni az egész rendszernek, egyesíteni a szétszórt erőket, mit el nem bír végezni egy, játszva teszi meg kettő. Az egyesülés a siker kulcsa.

Alig fogja tagadni valaki, hogy gazd. egyesületünk földadatai lényegesen mások ma, mint voltak husz év előtt. Nem tekintve a politikai tendenciát, ma már határozottan körvonalozható célokkal állunk szemben: mezőgazdasági termelésünk lehető növelése és ősösbbe tétele. Azon eszközök egy része, melyek e célhoz vezethetnek, elő van sorolva e lapok f. é. mart. 6-iki számában. De az ott elősoroltak nem meríthetik ki az alakult egyesület célját teljesen. Valóban, mindazt elősorolni, mit mezőgazdaságunk emelése és a pauperismus terjedésének megállítására tenni kell, nehéz dolog, mert ez jó részt függ attól, mily munkásságot képes kifejteni az egyesület. Kétségtelen azonban, hogy programjába föl kellend venni a mezőgazdasági hitelszövetkezetek alakítását, melyeknek célja, solidáris kezesesség mellett, tagjai számára őső, föl nem mondható, tehát a földhitel természetének megfelelő kölcsönöket eszközölni ki. Az ut és mód, mint kell ezt eszközölni, ki vannak jelölve az orsz. gazd. egyesület által kiadott „Mezőgazdasági szövetkezetek“ című füzetben. A teoriával tehát nem lenne baj, csak is a gyakorlati létesítés volna az egyesület földadata. Ha engedve az országos irány-
nak, az egyesület programjába tüzte

T Á R C Z A.

Reményemhez.

Kicsiny voltál, nagyra nőttél
Kis bimbóból virág lettél, —
Ha a virágok nyelvének
Titkát bírnám — kedves lélek —
Százszorszépek neveznélek.

Százszor vagy szép, ezerszer is
Bárcsak úgy ejthetném szerit:
Hogy te csak nekem virulnál
Soha soha meg nem unnál...
Nagyobb lennék minden urnál.

Öntöznelek, ápolnának
Senki másra nem bíznának,
Tekints felém, ugyan nézzed:
Minden jóban lenne részed...
Lennék a te hű kertészed.

De mi késik, el nem marad.
Tudod-e mit — szánd el magad:
Kérd meg jó mamádat szépen
Hogy légy az én százszorszépem,
Az én hű kis feleségem! **Fóthi Béla.**

Hogy jutottam én jegyesemhez?

— Igaz történet. —

(Melynek csak a vége jó s ez is csak azért, mert benne értékes jutalom van kitűzve az olvasó részére.)

Irta: **Kampó de Vaskó.**
(Vége.)

No, de sikertelenné lett minden sajnálkozás. A thea készítő alatt fellobbant a borszesz,

s több mint valószínűvé lett, hogy öngyűlöse még ébren fogja élvezni kedvenc italát.

Világos, hogy némém minden pillanatot felhasznált mulattatásunkra; bajos is lett volna szóhoz jutni mellette. Most épen élményeire került a sor, abban is leánykorára, — és melyik nő eféle visszaemlékezései volnának érdekeltek? Kányadombin nem volt rossz elbeszélő. Igen kedélyesen tudta elcsévegni, hogy mikor ő „eladó“ volt, s a „kérők“ jelentkeztek, mint igyekezett azok jó és rossz oldalaival megismerkedni, míg végre a boldog emlékezetű Kányadombi szeméjében, ki ritka rövidlátósága mellett nagymérvű nehézhallássárról volt nevezetes, a legszerencsésebb választást tette, mert 7 évi örömteljes házasságunk békéjét egyetlen összekocczanás sem zavarta meg.

— És azt hiszem — fejezé be visszaemlékezéseit — kedves Márthám, te sem kárhoztad magadat örökös egyedüliségre.

— Édes Dóra néni — szolt kéréleg Mártha — úgy tekintve fel a theakészítésről, mint aki e tárgyról tanu előtt beszélnei nem akar. — Oh lelkem, ő felőle bátran beszélhetünk, — nyugtatá meg öngyűlöse — rokon előtt nem szükséges titkolózni, — különben is biztosan hiszem, hogy holnaptól kezdve jegyben járandó.

E perczen tekintetem Márthára tévedt, lehetetlen volt egy pillanatnyi megdöbbenés nyomát észre nem vennem arczán. — Mert lásd édes Márthám — kegyeskedett tovább ő nagysága — nemünk szent rendeltetése boldogítani, ha mindjárt áldozatot kellene is hoznunk miatta.

Bensőmben kezdtek hangok ébredni, ke-
restem értelmüket: tünődésemben véletlenül

a rumos palack eldobott boritékát pillantottam meg lábamnál, gépiesen vettem fel s néztem a reá irt sorokat.

Eszrevétlenül húzódtam a két nőtől távolabb, a lámpa elég világosságot terjesztett arra, hogy olvashassam. E visszavonulást ő nagysága felhasználván, egészen elfoglalta Márthát, — a körülménynek köszönhetem, hogy az áruló boriték tartalmával megismerkedhetem.

Levél volt; öngyűlöse sajátkezű írása, lehetlenné lett félre ismernem: a megszakítás nélküli sorok, a bennök hemzseggel helyesírási szabálytalanságok minden név nélkül is ékesen viselték Dóra néni keze nyomát. Valami jótékony célú hangverseny megtartásáról beszélt, melyben a többek közt nekem és Márthának is közreműködni kellene.

Hangverseny? . . . én . . . és Mártha? . . . Nem érttem. Mi akar abból kisülni? — Végére jutottam a soroknak a nélkül, hogy —
De nini még egy pár szó, egy NB.
„A szokott mód szerint írva.“

Mi a manó! — ütöztem meg az utóiratban — hát e levél „bizonyos módon“ lenne írva? s még más értelme is lehetne, mint a mit kifejezni látszik! . . . Ez érdekes! Lásuk csak, olvassuk csak még egyszer, — no még egyszer.

„Kedves! Látogass meg engemet még „ma vagy holnap a tervezett bálal gyűjtéssel „bizonyosan ezélt érnék hanem tégy meg „minden lehetőt különösen vigyáznod kell „hogy mint nagyon sokszor történik titkunk „el ne árultassék A hangverseny sikerülend „biztosítalak Vaskampó öesém könnyen rábe- „szélhető hogy közreműködjék különösen ha

„szegény ember gyámoltalan stb. lények fel- „segeléséről van szó Képzeld még fogalma „sines semmit sem tud tervünkről arról még „hogy őt szerepeltetni akarjuk nem álmodik „Mártha szereti amint mondtam ha erről „egyelőre senki semmit sem tud Taliga bizo- „nyos bevételül legalább is két-három ezer „forintot helyezett amin előre nagyon örülök „számunkra kilátása nagyon megérdemli „hogy Moesáros körül, légy a fáradságot ál- „dozatot holnap kezdetét vehetné a belépti „jegyváltás ha ugyan Moesárossal amit ügyes- „ségedről előre telteszek Márthára nézve tisz- „tába jössz. — NB. A szokott mód szerint „írva. Dóra.“

Mig e levél nyitját, réam s Márthára különösen vonatkozó szavai összefüggését kutattam, az idő észrevétlenül repült; tünődésimből Mártha szelid szavai ébresztettek fel:

— Az ön theáját is örömet elkészíténém, de félek, hogy izlését nem találom el.

Epen ekkorára lettem kész a talánnal. Tudja Isten miért, egy ideig szótlannul szüresültük a meleg levest, melyről, bárki főzte legyen, soha sem tudtam dícséretet mondani; most mertem volna fogadni, hogy Hebe ilyesmivel gyújtja fel az istenek éltvompította idegeit.

Ismét csak ő nagysága vette fel a beszed fonalát.

— Tehát édes Márthám, abban maradtunk, hogy nem mondasz határozott „nem“et.

— Sőt azt hiszem — egészítém ki ünnepelesen — határozott „igen“-nel távoznék.

A két nő egyszerre függeszté réam különböző okból származott, de egyenlő meglepetésről beszélő tekintetét.

ki a marhatenyésztés emelését, ez első lépésnél megállani alig lehet, hanem működése közebe kell vonni a sajtókészítés előmozdítását is, mely épen megyékben egyike a legfejődésképesebb iparágaknak. Kenyeret adni ez iparág megyének szegény, de szorgalmas felvidéki lakóinak, míg a gyümölcstermelés előmozdítása inkább a déli rész völgyeiben lenne indokolt.

Ez irányban első sorban termelő társulatok alakítása és kereskedelmi összeköttetések létesítéséről volna szó. Ez nem lenne többé kísérlet; Kecske-mét és vidéke bebizonyította, hogy mit lehet elérni e téren, a siker nálunk sem kétes, csak ember kell a gátra. Gépbeszerző szövetkezetek alapítása által lehetővé tétetnék, hogy a kis gazdák is élvezzék a gépekkel járó munka-megtakarítás és fokozottabb jövedelmezőség előnyeit. E téren is történtek már megyékben kísérletek, tehát csakis arról volna szó, hogy az ily társaságok helyesen organisáltassanak, s ily módon nagyobb sikert legyenek képesek fölmutatni, mint eddig. Az első siker után nem kell félni, hogy az utánzó ki fognak maradni; a magyar gazda hirhedt indolentiája mellett sines anynyira, hogy a kézzel fogható előnyökért, egy pár előítéletéről lemondani képes ne lenne.

S mindenkiféle képviselni kellene a megye elárult gazdasági érdekeit kifelé és fölfelé; az egyesületnek kellend képezni azon képeseket, mely megyénket gazdasági tekintetben összeköti az országgal, az egyesület útján kell majd az új irányok és új eszméknek a kisbirtokosok körében is elterjedni.

A gazd. egyesületnek kell megteremteni gazdáinkban a meggyőződést, hogy az apáinktól öröklött rendszerrel megélnünk többé nem lehet, s ha ez megtörtént, a helyi viszonyok tekintetbe vételével kimutatni az utat, a mely a megszabaduláshoz lényegileg feudális gazdasági rendszerünk átalakításához vezet.

Céljait apróra kitűzni alig lehet, mert ha valami úgy ez „erescit eundo”, — a fennebbiekben csakis pár eszmét ohajtottam meggyőzíteni, melyeknek létesítése első sorban látszik fontosnak.

A szervezetre nézve elmaradhatlanak látszik egy fizetett titkár alkalmazása, ki a kellő szakértelemmel bírva, s az egyet életető lelkét kell, hogy képezze. A titkár feladata lenne nem csak a határozatokat végrehajtani, hanem a

megye gazdasági állapotait ismerve, ezek alapján javaslatokat tenni, figyelemmel kísérni nem csupán a hazai társaságok működését, hanem külföldieket is, fölkarolni s létesíteni minden jót.

Ennyi feladat, ha az illető lelkiismeretesen beakarja tölteni tisztét, nem csak buzgalmat és szakképzettséget igényel, hanem igénybe veszi az illetőnek minden idejét is, — ép ezért kell a titkárt megfelelő javadalmazással dotálni, e nélkül nem fog menni a dolog.

A hatás szempontjából nagyon indokolt leendő, ha az egyesület, a mint ez más megyékben is történt, járásokként bizottságokat alakít. Ezek nem csupán mint végrehajtó közegek működne, hanem némi autonómiával és kezdeményezési joggal is bírnának az anya-egyesülettel szemben. Ezen járási bizottságok jótékony hatása főleg abban nyilvánul, hogy általuk nyer az egyesület működése intenzívebb jellegű, mert belevonótnak oly egyének is, kik különben távol maradnának tőle, s ezen bizottságok biztositókat képeznek arra nézve is, hogy a helyi érdekek figyelmen kívül nem hagyatnának.

Mindezek megvalósulása oly tényezőktől függ, a melyek eddig hiányoztak: érdeklődés saját legfontosabb érdekeink iránt, s kitartó munkásság. A hanyatlásnak, nyomor és elszegényedésnek tudata, egyesülve a haza jobbjai által megindított mozgalommal — azt hiszem előfogyják segíteni ez ügyet, melynek jogosultságát e „par excellence” földművelő országban tagadni alig fogja valaki. Ha föllemelkedve a gazdasági tekinteteken, figyelembe vesszük azt, hogy a nemzetet alkotó földbirtokos osztály szervezkedése és öntudatos munkássága, az állam erkölcsi haladásának és tekintélyének is egyik főfeltétele, akkor nem fogjuk elvitatni, hogy azok, kik e téren munkálnak, nem csupán gazdasági tekintetben érdemlik meg elismerésünket, hanem közvetve előmozdítják mindazon célokat, melyeknek megvalósításától hazánk emelkedése és fölvirágzása függ. —th —n.

A zsidókérdés végleges megoldásához.

Erre, ha természetellenes erőszakos eszközök alkalmazásától, mely egy a magyar nemzet nagylelkű jellemével, mint a jelenkor szellemével egyaránt ellenkezik, eltekintünk, csak egy mód mutatkozik ezélszerűnek és kivihetőnek, és ez: a vegyes házasság.

tábornok — — — vissza, haza. Alig győztem utólráni; mikor haza értünk, nem engedte esőnkra puha kacsót; mérgeesen esapta be orrom előtt az ajtót, melyen át miathá ilyesmit hallottam volna: „Vigye el az ördög!” Hanem a kis ebek rivalkodása még messze elhallatszott az esteli esendben, alkalmasint ezek adták meg e a Majmosné szórakozottságának árát. Szegény Majmosné! maig sinesen neki megbocsátva, hogy Márhám rhumos üvegét amaz áruló levélben tarthassa.

Éa pedig boldog vagyok, s miután ezzel a kegyes olvasó édes keveset törődik, hanem igen is elhunhatta egygyűségemet, hát jutalmul ezennel kitűzöm Jókai „Erdély aranykora”, „Törökvilág Magyarországon” című regényeit annak, ki a fenti levelet — nyitját megvalósítva — két egyenlő részre egy osztja fel, hogy annak egyike tökéletes összefüggő esonkítatlan sorokból álljon. Megfejtési határidő 4 hét, a megfejtők között sorhuzás határoz.

(Kedves munkatársunk tán azt akarja ki tudni: a „szépek” közül hányan olvasták el szellemes humoreszkét? Szerk.)

A fájdalom levelei.

18** május 27.

Isten veled, szent kép!... nem fogsz már pihenni szívem fölött.

Oriztelek mint legföltöbbs kincsemet, pedig csak kép vagy te is, mit az albumok lapjain megtalálhatok.

Hívém, hogy csak nekem van hozzád jogom, pedig hát más is magáéna mondhat már.

A zsidók története ugyanis azt tanúsítja, miszerint más fajokkal való érintkezésük ritkán ütött ki saját előnyükre, sőt ellenkezőleg fajuk és vallásuk veszélyeztetésére vezetett, a miért is papjaik igen hevesen keltek ki ily házasságok ellen és Jehova haragjával fenyegették az engedetlen népet. Mindazáltal Mózes, ki oly szigorúan tudott elbánni az ellenséges nemzetbeli férfiakkal, kénytelen volt megengedni, hogy a foglyokká ejtett pogány leányok életben maradjanak és a nemzetbe beolvasszassanak. Sámson egy idegen nő által vesztette el testi erejét és szeme világát, a böles Salamont idegen nők térítették el ősei Istenétől, és Ezdrás próféta kénytelen volt a babyloni fogságból Kanaanba hozott pogány nőket héber férjektől elválasztani, nehogy idegen vallásukat honosítsák meg az igéret földén.

Ezen viszonyok most is fennállanak és most is a régi intézmények képviselői azok, a kik könnyen fölfogható okoknál fogva a vegyes házasságot ellenzik.

Ámde a természet sem faj sem vallásbeli különbséget nem ismer. A természet az összes emberiséget egy fajnak tekinti, és ezt csak azok nem látják be, a kik vagy ítélőtehetséggel nem bírnak, vagy szántsándékkal behunyják szemüket a napnál világosabb igazságok elől. Az oroszánt és a kutyát senki sem fogja egy fajbelinek nézni, érintkezést egymással nem keresnek, de ha tennék is, ez eredmény nélkül maradna. Ellenben az ázsiai és afrikai oroszán, a magyar és arabs ló, az ausztráliai és amerikai kutya egy fajhoz tartoznak, és nemi érintkezésüket mindenhol siker követendi.

A jelenkor kísérletei és tapasztalatai továbbá bizonyítják, miszerint a szülek egy testi mint lelki tulajdonságai az új ivadéokra átörökösíthetők, és így, ha a most tárgyalt két fajt tekintjük, mily tulajdonságokat várhatunk az ezen vegyületekből származandó ivadéktól? Véleményem szerint a mostaninál szellemileg és testileg mindenestre tökéletesbet.

A statisztika és orvosi tudomány megezőfolthatlan tapasztalatai ugyanis azt mutatják, miszerint az egy fajbeli vagy közel rokonok közti folytonos házasságok végre elfajulást és elkoresosodást szülnék, és ezen körülményre vezethető vissza — más okoktól eltekintve — azon szembetűnő és megsomorító népeességi apadás, melyet me-

Nevetnem kéne, miért jön köny a szemembe? Szívem úgy tágul valamitől, mintha óriás tenger akarna beleszorulni egy sötét barlangba. A fájdalom tengere, a családás sívár barlangjába.

Mért lettél hűtelen hozzám, mért nem elégedtél meg az én igaz lelkemmel.

Azt hívém, lelked fölötté áll a kiesinyes női gyengeségnek, az üres hiúságnak, hogy ment vagy attól, mi a leányt oly mindennapivá teszi, azért láttalak felmagasztosulva lelki szemem előtt.

Bábod levék, akarod parancs volt nekem, azt tetted volna velem ami tetszett neked, — csak hű maradtál volna magadhoz és hozzám.

Reményem, örömem, fájdalom, hitem fátylaja voltál. Lemondtam volna érted családom szeretetéről, a férfi büszkeségéről, baráti szívről, le az emberek tisztelétéről és az élet minden dicsőségéről, csakhogy téged boldogíthassalak. Te lettél volna az én dicsőségem koronája.

Mért nem volt ez elég teneked?...

Szívem fölött viseltelek mint egy szent ereklyét, a kit még a napnak is bűn látni megcsókoltalak este reggel, mint egy védőszentet; imádkoztam érted, hogy az ég tartson meg az én örömemre, a te boldogságokra; imádkoztam hozzád, hogy maradj oly tiszta, oly szeplőtlen mint a csillag, légy oly jó, oly igaz mint a hitrege istennője.

Mért nem hallgattál meg engemet?...

Nem, neked ez nem kellett; szüzi szemérmed gyenge volt a hiúság előtt, ártatlan ságotat legyőzte a dicsvágy.

Csekélyebb voltam neked mint bárki más;

gyóknak számos községekben találunk. Ellenben erős és szívós nemzetet ott találunk, a hol a különböző fajok egymással érintkezése által a már romlodozó vér felújittatik, felfrissítettik és új gyümölcsözésre alkalmassá tétetik. És ha — a min nem kételkedhetünk — az örökösödési törvény fennáll, mit várhat a jövő nemzedék a zsidó fajtól? Felelet rá: kifejlett szellemi tehetséget, ezeréves szenvedések árán szerzett bölcsességet, kitartást, mérsékletet, hű családi életet, takarékoságot. A magyar fajtól pedig testi erőt, bátorságot, hon-szeretetet és ez által oly nemzedék keletkeznék, mely volna: szellemes, böles, kitartó, házias, takarékos; azonkívül: erős, bátor, hazáját szerető, szóval egy a földi tökélyt megközelítő új nemzedék.

Avagy nem tudjuk-e, hogy egyetértés által a kis dolgok is nagyra nőnek, viszátkodás által pedig a legnagyobbak is szétromboltatnak?

Hát Spanyolhon története nyom nélkül tűnt-e volna el felettünk, mely azt tanítja, hogy miután ezen idegen fajt hazájukból kiűzték és vagyonától megfosztották, rozsdás kardjaikat egymás ellen fordították, miáltal ezen szerencsétlen ország annyira súlyedt, hogy egykor Európa réme, most már alig maradt roma régi hatalmának, tanácsában mitsem nyom, hatalmától senki sem félt, és a szakadatlan polgárháboru által testén ejtett sebek még mai napig sem hegedtek be tökéletesen.

Ha valaki azt kérdezné tőlem: „Hát Németország, ezen nagy és művelt nemzet, a bölesészet felvilágosodott hazája, a humanismus feltalálója, a tudományok és művészetek székhelye, miért üldözi a zsidókat?” annak azt válaszolnám: „A zsidókérdés oly kóranyag, mely a nemzetek testében évekig lapang, és minthogy a természetnyújtotta egyedüli óvszerrel nem élnek, végre kifejődik és a beteg testet visszahatásra gerjeszti, mely a tapasztalt göresös vonaglásokban nyilvánul. Ha az óvszert bevennék, a kór kifejődési csirájában megakadályoztatnák, sőt végképen elenyésznek, és ezen óvszer a korlátlan vegyes házasság. A természet törvénye szerint a többség mindig absorbeálja a kisebbséget, és így száz év múlva a zsidókérdés magától megszűnnék létezni. Száz év ugyan hosszú időnek látszik a türelmetleneknek, de valóban nem az; a természet nem ismer ugrást, csak lassu, de folytonos munkát. És a mi másutt megtörténhetik, miért nem történhetnék meg minálunk is?

értem, neked semmit sem tettél meg, én semmi sem voltam előtted.

Ez volt a te szerelmed,

Legyen tehát, — te akartad, — váljunk el. Letéplek keblemről, habár seb marad utána, mely soha be nem heged.

Eltépe a lánczot, melyhez oly nehéz volt köve tartani magad.

Kéves volt neked az én szívem, legyon hát tied az egész világ.

Vesd meg ezután az erényt, a női büszkeséget; dobj ki szivedből minden nemes, szent érzelmet, nincs már többé rájok szükséged.

Felejtsd el, hogy a leálynak egyedüli disze a szüzi szemérem, a kristály ártatlanság; szoktasd magadat a mindennapi élet léha köréhez, míg végre elmerülsz annak sarában mint a többi.

Felejts el engem. Ne jusson eszedbe, hogy volt egy, a ki téged a férfi-szív legtisztább szerelmével üdvözíteni akart; felejtsd el azt, mert az neked fájdalmat fog okozni a hányszor eszedbe jövend.

Légy boldog! Boldogíton más jobban, mint én vollogítottalak volna. De kérdi istent; hogy oly mélyen érző szíve ne legyen választottadnak, mint az enyém, mert akkor az is, te is nagyon-nagyon boldogtalanok lesztek.

S ha tán jó majd idő, mikor szived fátyl fog valamért, amire balzsamot nem fogsz találhatni, csak akkor gondold reám, s enyhüljön fájdalmad azo tudatban, hogy van egy szív, mely jobban szenved a tiednél, annaki szíve, a ki hozzád örökre hű marad, habár oy igen csalódott is tebened.

Alfréd.

Ugyis a mostani zsidóság nem az, a mi régen volt. Azon nemzedéktől ugyan, mely még az egyiptomi rabszolgasságot izlette, nem sokat várhatni; de engedjétek azokat régi szokásaik és előítéleteikkel együtt az élők sorából kimulni. A fiatal nemzedék, a mely magyar iskolákban nevelődik, magyar szellemet szí magába, ez szereti hazáját, beszéli nyelvét, elfogadja szokásait, szóval magyarnak érzi magát. De még ez nem elég, ez közeledés, de nem egység, ez rokonszenv, de nem öszszeolvadás!

A nemzetek fejlődése a nagy öszhang eszménye felé halad. Az eszmény még távol van, de nem elérhetetlen. Azon nemzet fogja leghamarább elérni, a mely leginkább követi magasztos tanait, és a többi nemzetek követni fogják annak magasztos nyomdokait. Akkor lesz elérve azon általános boldogság, melyet már az ókor prófétái álmodtak, és melyet ezen kifejezéssel jelöltek: „Egy akol és egy pásztor.“

Dr. Véber Ignác.

Az országos nőparkiállítás elnöksége csak nem rég küldte szét körleveleit a vidéken alakítandó bizottságokhoz, hogy ezek is kultiválják a nemes czélt. Ez előtt két számmal hoztunk egy fölhívást ugyanerre vonatkozólag a minden iránt lelkesülő, ügybuzgó Fábry János tanár tollából, — most közöljük e második fölhívást, jelölve annak, hogy az életrevaló ügyet már a nőgyeleti bizottság vette gondozó kezébe. E fölhívást a legmelegebben ajánljuk mindeneknek, s különösen megyénk lelkes hölgyeinek pártoló figyelmébe.

A szerkesztőség.

Fölhívás.

A hazai nőipar fejlesztése czéljából mozgalom indult meg, mely a kívánt sikerre csak akkor vezet, ha az általános érdeklődés mellett a nagy munkában különbözően a nők, s hivatásuknál fogva a nőgyeletek vesznek tevékeny részt.

Eznek kifejezője a folyó évi augusztus hó 14-én Budapesten megayitandó országos nőparkiállítás lesz, mit képes termelni a hazai nőipar? mely eszközök és módok állnak rendelkezésünkre, hogy a nők munkakörét kibővítsük? s mely hiányokat kell pótolnunk?

Ezen országos kiállításnak ezéja tehát: 1) föltüntetni azou iparágakat, melyekben a magyarországi nők foglalkoznak;

2) hű képet nyújtani a női kézimunka eddigi haladásáról, az abban nyilvánuló izlés fejlettségéről;

3) szakjelentésekbe foglalandó javaslatok által alkalmat szolgáltatni a hiányok pótlására és a nők munkakörének terjesztésére.

Görmögnyegye női közönsége ezen első ilyenmő kiállítás sikerének biztosításában el nem maradhat.

Megyénkben a nőipar némely ága a fejlettségnek elismerésreméltó fokán áll, tekintve akár a faluhelyeken házi iparként üzött vászonszövést, szalmafonást, fejrhimzést stb., akár a városokban létező női munkaműhelyek s egyes családok által előállított iparcikkeket s kézimunkákat; ezeket tehát amaz országos kiállításban tömegesen bemutatni erkölcsi kötelességünk.

A Rimaszombat- és Vidékének Nőgyelete feladatának tekintti közreműködése által hozzájárulni az országos czél előmozdításában; ennélfogva tisztelettel és bizalommal fölhívja, illetőleg fölkéri e megye nőközönségét, tanítóit és nőgyeleit: szíveskedjenek egybegyűjteni a környékükön divó nőipar köréből s a leányiskolák kézimunkáiból mindazon ezikkeket, melyekben azon iparág fejlettségét s a kézimunkaelőhaladását föltüntetni lehessen.

Feladatunkhoz képest vidéki bizottságul alakulván, tudomásra hozzuk a következőket:

1) Mindazok, kik a kiállítás ügyének társadalmi és közgazdasági fontosságát átérzik, szólítsák föl a kiállításban való részvételre azokat, kik oly iparágat üznek, melyben nők foglalkoznak.

2) Ha vannak oly szegény sorsu nők, kik a kiállításban résztvenni ohajtanának, de erre a földolgozandó anyaghoz szükséges pénzzel nem bírnak; a vagyonos nők ez esetben rendeljék meg maguk számára a munkát vagy erre megrendelést szerezzenek; s ha ez egyáltalán ki nem vihető, ugy a Nőgyelet erejéhez képest az illető munkára megrendelést szerez, vagy a munkát megrendeli s kifizeti. Ily esetekben a munka a készítő nevével ellátva a tulajdonos kiállítási tárgyaként fog szerepelni.

3) Figyelmét kikerjük az egyes vidékek pórónéinek néprajzi (ethnographiai) szempontból érdekes, bármily igénytelennek látszó

(hímzés, kivarrás, beszövést stb.) s házi ipar gyanánt üzött kézimunkáira, mert sokszor ilyenekben eredeti és jellemző mintákra akadhatunk.

4) Az országos nőparkiállítás végrehajtó bizottsága a II. csoportba tartozó kiállítóktól szívesen fogad a sorsjáték számára ajándékokat; valamint az I. csoportba tartozó és szegényebb nők által készített kézimunkákból egyes darabok megvásároltatnak.

5) Az elalás végett kiállított tárgyakra az eladási ár kiirandó. A végrehajtó bizottság az elalás után 5% közvetítési díjt számít föl.

Kellő tájékoztatás tekintetéből közöljük még, hogy az országos nőparkiállítás öt osztályból fog állani:

I. osztály: Az iparszerűen előállított és keresetforrásul szolgáló nőiparcikkek. Ez osztály következő csoportokra oszlik: 1) Szövő- és főtőipar. 2) Kötés- és kötözésművészet ipar, horgolás, hűlőmunkák, esikpek. 3) Hímzés és szővények. 4) Fejéremű varrás és hímzés. 5) Rtházati ipar, divatárú- és piperecikkek; művirágok. 6) Szalmu-, sás- és vesszőfonás. 7) Ipari-művészetű rajzok és festmények.

Térdíjak: Fali tér folyó műtère 1 ft, falmentes tér 2 ft, szabadon álló tér 4 ft; szekrényben 6 ft. A fizetendő térdij minimuma 1 ft. — Jutalmak: Okmányok és bronzéremek.

II. osztály: Az idő hasznosítása czéljából házi használatra készült női kézimunkák. Ez osztály a következő csoportokra oszlik: 1) Szívásfonás. 2) Az összes ruházati ezikkek. 3) Egyéb kézimunkák.

Térdíjak: mint az I. osztályban. — Jutalmak: arany-, ezüst- és bronzokmányok.

III. osztály: Nyilvános és magánleányiskolák és intézetek, tanműhelyek csoportos kiállításai.

Az e csoportba tartozó kiállító az első osztályra kiszabott térdijának felét fizetik. Jutalmak: okmány.

IV. osztály: A női munkára vonatkozó emlékek és régibb műipari minták.

Térdijmentesek. Jutalom: emlékokmány.

V. osztály: A női ipar s a kézimunka eszközei. (Kézi gépek, eszközök, anyagok és szerzőmunka, a mozgató és gyári gépek kivételével.)

Térdíjak: Falter 1 ft 50 kr; falmentes tér 3 ft; szabadon álló tér 6 ft. Legkevesebb: 3 ft. Jutalmak: okmányok.

Ezeknek folytán a Rimaszombat- és Vidékének Nőgyelete magára vállalja, hogy e megyéből f. évi május hó 1-éig bejelentett s június végeig beküldött női kézimunkákból és iparcikkekből Rimaszombatban július 19-én és következő napjain előzetes kiállítást rendez.

Mindazok tehát, kik ezen előzetes kiállításban résztvenni kívánnak, szíveskedjenek szándékukat mielőbb — legkésőbb május 1-éig — Fábry János tanárnál Rimaszombatban — ha csak egy levelező lapon is bejelenteni; a tárgyakat pedig a készítő és tulajdonos — olvashatóan kiirt — nevével ellátva június végeig Reisz-Marikovszky Emma egyleti alelnökőkhöz Rimaszombatban bérmentve beküldeni.

Az előzetes kiállítás után a tárgyak együttesen fogják az országos kiállításra küldetni. A szegénysorsu nők kézimunkáinak szállítási díját, valamint az országos kiállításban fizetendő térdiját. — ha eziránt a bejelentés alkalmával a nőgyeleti bizottságot megkeresik — a Nőgyelet erejéhez képest fedezi; de az erre nem szorult kiállító a különben is kelvezményben részesülendő szállítási valamint a csekély térdij megtérítésére köteleztetnek.

Megvagyunk győződve, hogy e megye lelkes nőközönsége átérzi e kiállítás fontosságát, s tömegesen és egyesült erővel fog járulni a nőipar és a nők munkakörének emeléséhez. Ebbeli szolgálatunkban egyetül a közérdek vezérel bennünket, mi minden hozzájárulunk elutasíthatlan kötelességre.

Rimaszombat, 1881. márcz. 19-én tartott választmányi ülésből:

A nőgyeleti bizottság nevében:
Farkas Ábrahámé, elnök.
Reisz-Marikovszky Emma, alelnök.
Szabó Samuné, igazgatónő.
Baksay István, titkár.
Fábry János, bizótági tag.
Gyóó Vilmos, kir. tanfelügyelő bizottsági tag.

Levelezés.

Losonc, 1881. márcz. 23-án

Az ágost. evang. egyház javára engedélyezett jótékony czélú sorsjáték, márcz. hó 15-én nagys. Hartvich Ferenc királyi bizót. és ugy a város mint az egyház részéről kiküldött bizottságok jelenlétében megejtett sors-huzással véget ért. A főyereményt, a 27969 számú sorsjeggyel. (2000 frtos) melyet egy országgyűlési képviselő a házast megelőző napon küldött vissza, maga az egyház nyerte meg; a második 12 személyre való ezüst evészköztokban, az 1713. számú sorsjegy tulajdonosa Wohl Gedeonnak jutott; a harmadikat pedig, állítólag, a losonezi gözmalom részvénytársulatnak 10 236 számú sorsjegye nyerte.

Mondják, hogy az egyház mintegy 41 ezer sorsjeggyel játszott és így a kibocsátott sorsjegyeknek egy harmadrésze sem kelt el. Hogy mi és meanyi lesz majd a tiszta eredmény, ezt még most megközelítőleg sem lehet

tudni, és csak a számlásoknak befejeztével, három-négy hó múlva, nyerhetünk e tekintetben kielégítő választ; jölehet a rendező bizottság most sem csinál titkot belőle, hogy a sorsjátékhoz kötött vérmes reményei nagyon is leszíllítottak.

Ez ugyan legkevésbé sem akadályozta, hogy az 1848. év márcz. 15-iki évfordulóját, az eddig bevett szokás szerint ez évben is meg ne ünnepeljük. A szokás szentesítette ünnepe pedig abból áll, hogy az egykori bajtársak, s nézet és elvokronaik összejönnek a sörház éttermeiben, s a szép asszony készített jó ételek s a kedverítő italok élvezete mellett, Riez Rádi zenéjénél, elmerengnek a múlton, míg nem egy-egy hazafias folkszöveget fel nem rázza esendes merengéseikből. Most is sokan jöttek össze, bír a régi gárd. számban évről évre fogy, — s oly jól esett a hajlani dicsőséges napok emlékeit felfrissíteni. A dalgylet jelen volt tagjai néhány szép énekot daloltak el, s önkéntelenül a költő azon szavai juthattak nem egy jelen volt eszébe: „teremt-e isten több magyart, míg a világ míg napja tart, ha munk is elfogyunk?“ —

De Losonc ez nemzeti ünnepe kivül, e hóban még egy más s egészen helyi érdekű emléknep évfordulóját is fogja ünnepelni. Az 1849-ik évi márcz. 24-én Beniczky Lajos és kislel esapata által vívott és nyert esatút. Emlék szobra ott áll a reform. templom előtti téren, s mióta ez emlékszóbor áll, minden év márcz. 23-án este, körül soroglenek össze a szabadság barátai, s a himnus vagy a szózat elneklése után, örökzöld vagy eserkoszorukat helyezve arra, a szeretett haza védelmében elesettek emlékezetének szentelnek néhány pillanatot, a mint hogy mindig akad oly lelkes hazafi, a ki visszapillantást vetve a múltra, emlékbeszélet tart, melynek végeztével újra felhangzik az ének, — a fáklyák lángja kioltatik, s a kegyelet adóját lerovók esendeszen szétoszlának. Így fog az megtörténni ma is, annyival inkább, mert a „Losonc ez viléke“ múlt vásárnap száma előre is jelezte azt.

Egy eseményt azonban még eddig nem említett, és ha szótiban nem is beszélük, de mir is több oldalról tétetett körül s a dolog mielőlté irint. Anyi tény, hogy egy-két képezdész nagyon is közel fogható jelét adta magyarellen eszelmének, s ugy látszik, hogy egy fővárosi lap, az „Egyetértés“ a múlt télen egyik közleményével, innen s e tárgyra vonatkozólag, nem hintett port az olvasó szemébe. Ha ez ügyre vonatkozó bővebb és alapos adatokat nyerek, nem fogok késmi, azokat e lapok olvasóival is megismertetni; most legyen elég tudnunk: hogy „nem rezzen a haraszt, ha a szél nem fújja.“

Liszy Aladár, helybeli m. kir. postameszter mintegy két hét előtt, egy értekezletet hívott össze, hogy egy Losonezon alakítandó lövészegylet életbeléptetése iránt kezdeményezzen némi mozgalmat. Az eszme élénk vizsgálóra talált; azonban Beniczky Kálmán tanár enél is tovább ment s egy oly egyesület létrehozását indítványozta, mely a sport több ágát: ezéllövészet, vivás, tornászat, korcsolyázás, horgászat, uszás*) stb. is magába ölelje. — Az aláírások megkezdődtek, és ha lelegendő számu részvényes akad, az egyület létre jő.

t-5.

Hírek és vegyesek.

— Lapunk ez évi folyamának II-ik negyedére előfizetést nyitunk. Tisztelettel kérjük ennél fogva olvasóinkat, szíveskedjenek anyagi támogatásukkal javunkra közreműködni.

Előfizetési díj egy negyed évre 1 frt.

A pénzüsszeg (postautalványon) Rábely Miklós kiadóhoz küldendő.

— Esküvő. Tóth János tanár ur f. hó 22-én tartotta egybekelését Szalóczy Teréz k. asszonnyal Kiserje boldogság lépteiket!

— Halálozások. Schiktanez Ferenc, helybeli polgár, a telekkönyvi átalakító osztály egyik hivatalosa egy havi szevedés után f. hó 14-én elhunyt. — Stefanovics József, helybeli könyvnyomdavezető e hó 22-én, hosszas szenvedés után, Budapesten hunyt el. — Institúrisz Endre közkezdveltség ügyvéd ur kedves kis fia f. hó 24-én. — Czékora István (ugyanily nevű közös iskolai tanító édes atyja), városunk polgára, a szabadságharcban tevékeny szereplő, nagy 48-as, mart. 25-én reggel szélhűdés következtében. — Hoznek N. telekkönyvi díjok szerzetett neje 24-én. Nyugodjanak békében!

Alapítvány. Petyerecz András rozsnói apítkanok s plebánus (ki most folyton betegkedik) József napján 10000 frt alapítványt tett, melynek kamataiból az egyházmegye szegényebb plebánusai évenként 50, s a buzgóbb káplánok 25 frt segélyt kapnak.

— Pósa Lajos, megyénk szülöttjének, most kiadott „Ujabb költeményei“-t kapta meg szerkesztőségünk. Addig is, míg fiatal

*) Ezek nálunk is elkelnének Szerk.

költőink e lehetőségekesebbikének munkáját ismertetőnk, felhívjuk rá olvasóink becses figyelmét, megjegyezve, hogy a költemények szerkesztőségünkben kaphatók. Díszes kiállításu, ára 1 frt.

— A rimamurányvölgyi vasnő-egyesület részvényeseinek f. hó 21-én Rimabronzon megtartott rendkívüli közgyűléséről lapunk bezárta kor vetjük a többsítasokat. — Mai vezércikkünk elég nyilvánossi teszi, hogy a mitől féltünk, a részvények megvételére nézve a bécsi konzorzium által küszözt ajánlat — esekély módosítással illetve öszzegemléssel — elfogaltatott. Csak 4 részvényes vonatkozott beleegyezését adni, ezek is ráültak később, midőnt. i. a megválasztott bizottságnak — hosszabb idei tanácskozás után — sikerült a részvények árát 5200 fról 5100 frtra emeltetni. Így a bécsi Bankverein és földhitelintézet ki fogja utalványozni kinek-kinek kompenzációját. Így jutottak a kimeríthetlen vasköbányák, nagy erdőségek, közszenteltek, hengergyárak idegen kezekbe. — Megemlítjük még hogy e gyűlésen jelen volt gr. Eszterházy pozsonymegyei főispán, ki Hanvay Zoltán (ki egy volt a 4 közül) megyénk jelenének alkalmi remek beszédjére választott. — E közérdekű gyűlésről (sajnos, hogy a közp. sajtóban még eddig egy hang sincs róla) jövőre adjuk a tárgyalagos értesítést.

Tiszolczon (mint utólag értesülünk) a képviselőtestületben — a múlt hóban — a magyar elemek vergődtek tulsulyra, a tagok érzelmeit tekintve. Tavaly a papválasztásnál bukott el az ellenlátó, — ez a miso lik es es. Folytatása következék!

— Zsembery Adolf, közkezdveltségű tánczművészuak, e napokban bezárja tanítási előadásait s a szép számu növendékekkel april 5-én (Keddező egy hétre) próbált ad.

— Az aggteleki baradla ügye. A magyarországi Kárpát-egylet f. hó 16-án Poprádon tartott választmányi gyűlésén szóba került az aggteleki baradla. Előterjesztetett az aggteleki közbirókossággal kötött szerződés, melynek értelmében a Baradla bizonyos feltételekkel az egylet részéről 10 évre, évi 120 frtnyi összegért bérbe vétetik. Az egylet lényeges feladatainak fogja tartani ez országos kincsnek feltárását és jó karban tartását. E fontos feladat szem előtt tartásával a kormánytól fog támogatást kérni. — A barlang újból felmeretik, Józsaó mellett kijárat készítenek, mely a látogatók számára lehetségessé teszi, hogy 8 órai vándorlás után a barlangot annak ellenkező oldalán elhagyhatják; a barallat kitisztítják, s az utak kijavítatnak, s mindenütt, a hol szükséges, hidak építtetnek. A gömör-tornai osztály egy bizottsága — az egyleti választmány egy küldöttével — lesz az igazgató, a közvetlen felügyelő pedig az aggteleki ref. lelkész. A munkálatok mihamarabb eszközöse ezéllől a barlang-bizottságnak már 300 frtnyi összeg utalványoztatott. Külföldi utazók számára april havában egy füzet fog nyomatásban megjelenni, melynek ezime: „Vezető Poprádtól az aggteleki barlanghoz.“

— Megmérgezte magát. Alsó-Sajón egy porleány — állítólag magzatelhajtási szándékból, olyan erős szert vett be, hogy a legiszonyabb kinok között mult ki.

— Rimaszécsi körjegyző a f. hó 16-án megejtett választáskor — az eddigi helyettes Kellner Pál lett.

— A tiszolcz-röczei, vashagy-zelezniki államvaspálya építését már e tavasszal megkezdik. E vasut hazánkban első lesz a maga nemében, a mennyiben a hegyen fogaskerekűk segélyével megy, a völgyben pedig a fogaskerekűk felesavarása után a rendes sima vágányon halad. Az építés vezetésével (mint a rozsnói lap írja) Cathry gépészmérnök van megbízva, ki a bárnéve-miskolczi vonalat építette.

— Izraelita bál tartott f. hó 15-én Rimabányán. E vigalomon a vidéki izraelitákon kívül (kik a bált rendezték) számosan vettek részt. Kezdetét vette 8 órakor s tartott reggeli 6 óráig. Nagy lelkesedéssel jártak különösen a esirdísokat nemcsak a fiatalok, de az idősök közül is. A négyesek rendezésében nagy elismerést érdemelt ki magának Engel Vilmos, ki előzékenysége s ügyes tánczaiért az „est hőse“ lett. (Hát a „nap hőse“? Szerk.) A szünórán — érkezés ideje alatt — a felköszöntőek egymást érték a haza jólétéért, boldogságért; éltették Kossuth Lajost a haza legnagyobb fiút. Általában a hazafias szellem vonult végig a táncmulatságon, a mi nem kis dicsőségére való izraelitáknak! Éljenek! Rimaparti.

Amerikai gyors fényképezés módját sajátította el Andrásy Mór, helybeli fényképész. Öt percz alatt elkészíti a képet, kívánt nagyságban. — természetesen nem korrekt kikészítéssel, mindazonáltal ügyesen, tisztán felismerhetőleg. Azoknak ajánlható különösen, kik hamarosan s olcsón szeretnék egy példány birtokába jutni.

— A losonci ágostai ev. egyház javára e hó 15-én megejtett sorszáis lajstroma s a kijött nyerőszámok jegyzéke le van téve kiadóhivatalunkban. Városunkból s a vidékről megtekinthetik azok, kik netán sorsjegyek birtokában vannak s az eredményről hírlaplilág még nem értesültek.

— **A polgári kereskedelmi testületől** (Budapestről) egy felhívást vettünk, mely a kereskedői és iparos osztályt érlelki első sorban. Nevezett testület erős mozgalmat indított a végből, hogy a közelebbi képviselő-választásokban mennél tömegesebben vegyenek részt s egyértelműleg oly férfiak körül sorakozzanak, a kik a kereskedelmi és ipari élet terén kifejtett eddigi tevékenységük folytán teljes biztosságot nyújtanak az iránt, hogy a magyar kereskedők s iparosok zászlójára felirt jelszót: a haza anyagi felvirágoztatását dírdalra segítsék.

Magszívelésül. Egy, a legnagyobb nyomorral küzdő, elhagyatott egyén érdekében szállított fel szerkesztőségünk: adjuk tudtára a könyvületes olvasónak, hogy az érintett, koldulni nem mervén — állapota enyhítése végett egy kis pénzre teendő szert — jobb időben összegyűjtött kis könyvtára munkáit (68 félélt) tudományos s szépirodalmi füzeteit, szótárait s másnemű műveit a legújtanosabb áron eladja. — Bővebb felvilágosítást Főthi Béla ad, kinél ki van függesztve a könyvek jegyzéke.

Majorossy Rudoif. lapunk mai számában hozott hirdetésére, különösen felhívjuk nemcsak a helybeli, de a vidéki közönség becses figyelmét is.

— **Mozgalom a — szoknya ellen.** Egy berlini lap írja: Berlinben egy helyiségben mintegy 25 asszony s egy leány gyűlt össze azon szándékkal, hogy a szoknya eltörlése ellen „ruha ligát” alakítsanak. — A gyűlés elnöke, egy természetes asszonyosság, megnyitó beszédében hangsúlyozta — miről van szó — hogy t. i. minden egészségtelen és terhes ruhadarabot, melyet a gyöngye nem eddig viselt, elvessenek s azok helyébe „ugy a lábak, mint a karok számára a ruházatnak dualisztikus alakját” léptessék. Más szavakkal az új mozgalom párthívei hasonlítani akarnak a férfiakhoz, s mitsem akarnak többé tudni a hosszú uszály s egyéb divatos rongyokról, mert csak azt ismerik el a ruházat emberhez méltó alakjának. Csak egyetlen szónok mert felszólalni az elkárhóztott női ruha mellett, kijelentvén, hogy az uszályos ruha nagyobb bajt ad a nőnek, mint a pantalló. Szava azonban elhangzott az ellenzés viharában s a szoknyaellenes indítvány nagy többséggel elfogadtatott.

— **Füzetes vállalat.** Mehner Vilmos kiadásában megjelent (s szerkesztőségünknek megküldött) „A föld és népei” cz. munka 35—38 füzetű. Afrikáról, az afrikai szigetekről, azután Ázsiáról szól. — Egy-egy füzet ára 30 kr. —

— **A községi előljáróság** hatásköre és teendői a büntető ügyek körül. Az új büntető törvény és min. rendeletek szellemében iránypéldákkal, írta Kassay Adolf, kiadta Bartalics Imre. — Ára füzetve 60 kr. kötve 80 kr.

„Nana.” Ez a czime Zola Emil regényének, mely szerkesztőségünknek is elküldött. Sokat emlegetett regény, a vastag realizmus és-leplezetlenség műve, melyet az excentricitásokat annyira szerető párisi közönség kaviár gyanánt tart az olvasó asztalon. „Nana” a császárság erköletelenségét egyesíti magában, irányregény, mellyel Zola a főrangokat lezékelteti meg, kik a Demimonde hölgyei körében tékozzolják pénzüket, idejüket, gyilkolják meg önmagukat. — Megrendelhető Grünm Gusztáv könyvkereskedésében Budapesten, egy füzet ára 30 kr., körülbelül 15 füzetből fog állani.

— **A „Vasárnapi Ujság”** március 20-ki száma következő tartalommal jelent meg: „A pétervári merénylet.” Vajda Jánostól. — „II. és III. Sándor.” képekkel. — „A népdal.” Költemény. Szász Bélától. — „Hogyan foglalták el a magyarok Komáromot.” Emlékezés egy elfeledett hősről. Udvardi Cserna Istvánról. — „Balla Károly iratai II.” Hoitsy Páltól. — „Nyoma veszett!” Angol regény, képpel. — „Gyorsíró gép.” képpel. — „Ó exzellentiája nem fogad!” képpel. — „Don Quijote” képpel. — „Egy világtárlat terve” képpel. — „A londoni magyar egyesület háza.” Duka Tivadartól. — Irodalom és művészet, közintézetek és egyletek, mi ujság? stb. rendes heti rovatok.

— **Rövid hírek: Gazdasági kiállítás** rendeznek S. A. Ujhelyen f. év május hó 18-ára. — **Dapsy Vilmos** hétszemélyűnek s Csider Károly orsz. gyűlési képviselőnek — néhány napi ittlétök után — vissza utaztak Budapestre. — **Londonban** a Mansion House-ot légbe akarták röpíteni. A merényletet hihetőleg írek kezdeményezték. — **Sajtóperbe** fogatnak mindazon lapok, melyek a márc. 13-iki merénylet alkalmából ugy II. Sándor orosz ezárról, mint általában az orosz dynastiáról tiszteletlenül és sértőleg nyilatkoztak. — **Kosko,** a hírhedt rablógyilkos (a rimabányai lelkész elleni merénylet állítólagos intézője) a munkácsi fogházban meghalt. — **A polgári házasságról** szóló törvényjavaslatot a kormány betérjesztette a törvényhozás elé. — **A főrendek** összeírása belügyminiszterileg elrendeltetett a törvényhatóságoknál. —

A czár gyilkosai ellen az elővizsgálatot befejezték. Négyen vannak: Ruzsakov, Juljakov, Mikailov és Hellmann Hessze. — **Az orosz lapok** a magyar sajtó magatartásával (a 13-ki katasztróphat érintőleg) nincsenek megelégedve. (!) — **A kivándorlók** Amerikában igen szomorú helyzetben vannak, koldulásból tengődnek. — **Jókai Mórtól** legújabb két regény jelent meg: „Páter Péter” és „A kik kétszer halnak meg” — **E században** koronás fők, herezegi személyek s általában államfők ellen elkövetett összesen: 50 merénylet.

Közgazdaság.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara

F. hó 16-án tartott üléséből kiemelendőnek tartjuk a következőket: Elnök előadja, hogy a kamara óhajához képest a pénzügyministerium a számlák bélyegilletékét akkép szálította le, hogy ami jövőre 1—50 frt 1 krajczárt, azon felül 5 krt fog tenni. A technológiai muzeum javára gyűjtés rendezetik. Ferenczi Bernát kamarai pénztárnok, ki az első évi számadás 1601 frt 21 kr. pénztári maradvánnyal fejezte be, megadott a felmentvényt. A kereskedelmi szakoktatás rendezése tárgyában a közokt. ministeriumhoz felterjesztés tétetik, s a tőzsdebíróóság megtartása eddigi szervezetében kértetik. Végül előterjeszti kamarai titkár a következő ránk néző érdekes indítványt:

A föld konfigurációja fontos tényező azon foglalkozási nem meghatározásában, melyet valamely nép követ. A hol a hegy-völgyes vidék a mezőgazdasági foglalkozást lehetlenné teszi, oly foglalkozást kell adni a föld népének, melyre az előfeltételek megvannak.

A kamara területéhez tartozó Pelsőzön, a botiparra vannak meg az előfeltételek. Megvan ugyanis a nyersanyag. Pelsőz minden jó és szép iránt fogékony lelkészének állítása szerint egy millióra megy azon botvesszők száma, mely a pelsőzi állomástól részben Bécsbe, részben Németországba exportáltak.

Megvan a közlekedés könnyűsége, mert Pelsőz a gömöri iparvasut egyik állomását képezi.

Megvan a hajlandóság a népben egy ily ipar folytatására.

Megvan a község előljáróságában a jó akarat egy ily iparág meghonosításához és szükséges eszközök előteremtésére a szükséges áldozatkészség.

Megvan végül az ügybuzgóság egyes önzetlen egyénekben, kik a meghonosítás munkáját elvállalni nemcsak hajlandók, de képesek is.

Ha meggondoljuk, hogy egy ily iparág meghonosításával nemcsak 1500 lelket számoló községnek, de egy egész vidéknek teremtenünk existenciát;

ha meggondoljuk, hogy ma a bot (somfa, mogyoró, meggy) vesszők köbölénként 35 frtjával, vagy darabonként 3 krért kerülnek a külföld kezeire, melyeket kikészítve ugyanesak mi 25—40 krjával fizetünk meg;

ha meggondoljuk, hogy minden köbölben legalább 2000 db. botvessző fér, melynek ára 35 frt és mely az elenyésző esekély szállítási költség, a csekély munkabér betudásával 500 és annál nagyobb értéket képvisel, hogy e szerint ezerekre menő hasznót adunk a külföldnek, holott a kikészítést, a kettős szállítási bér megkímélésével, a munkabér hazánk anyagi jólétének emelésére való fordításával, magunk is eszközölhetnők;

ha végül meggondoljuk, hogy a költségek, a melylyel az iparág meghonosítása jár, elenyésző esekélyek azon előnyökkel szemben, melyet így kamarai területünk egy vidékének szerzünk;

egy pillanatig sem szabad haboznunk annak elhatározásával hogy ez iparág meghonosítása érdekében elkövessünk mindent, a mit hatáskörünkben tehetünk.

Indítványozom, hívja fel a kamara az ipar érdekei iránt oly kiváló érzéket tanúsító seakminiszter figyelmét a mondottakra, kérje fel, hogy ez iparág háziiparszerűleg való folytatásának meghonosítására mellőzhetlenül szükséges tanmühely felállításában a kamarát támogassa nemcsak, de anyagi segélyben is részesítse.

Hívja fel az általános iparegyület és egyesület figyelmét a mondottakra, hogy így a kamara, a gömörmegyei háziipart terjesztő egyesület és Gömörmegyei lelkes tanfelügyelőjének közreműködésével a kamarai kerület egy vidékének gazdasági jóléte előmozdítására közrehassunk.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Szerkesztői üzenetek.

— **th — n.** Köszönjük s nagyrabecsült közreműködését továbbra is kikerjük.

F. A. Köszönjük, tárazaközleményeink halmazából igyekezzünk ezt mihamar lejártni.

T. B. Téved ön, ha azt hiszi, hogy a szerkesz-

tőség meggyőződését egy, saját lapjában megjelent cikkek képes befolyásolni. A közönségnek megvan a maga rovata, mi hagyjuk beszélni a másik felet is. Tessenek kilépni, még csak kommentárral se kísérendjük közleményét, míg tisztességes uton jár.

Z — i. Ha fél a betűtől, látogasson meg.

„Szerettek-e?” Mi nem!

Pósa Lajos urnak. Megkaptuk, — elkallaszjuk. Melegen üdvözljük.

t — 5. Köszönjük.

Sziporka. Nem közölhető a kettő, mert olyan közönséges embereket érint, kikkel hírlapilag nem lehet foglalkoznunk; a többiekért megmarnának, mert igen találók. Hagyjunk tehát békét; mert azt mondanák, utánozunk valakit.

Bomba. Tetszett olvasni a sajtópörökről, miket a ezárról és dinasztijáról tiszteletlenül nyilatkozó lapok ellen a hatalom indítani akar?

L. L. Magánlevelünk megy.

Alfréd. Nem találja tulérzolgósnak „mi ügy” találtuk. Különböben akarata szerint történt.

B. J. Isten bizony nem értünk!!

Sz. O. A. „Night adventure”-nek fényes nappali tetszést remelünk. Biztosra várjuk.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1881.

martius hó 26-án tartott hetivásár alkalmával a gabonanemek és kapásnövények következőleg jegyeztek:

Buza hectoliterenkint . . . 9.25 8.80

Feles	8.—
Rozs	7.30 6.90
Árpa	4.50 4.35
Zab	2.50 2.30
Kukoricza	4.80 4.60
Bab	12.00 9.00
Kása	14.00 12.00
Burgonya	2.50
Buza métermázsáukint	11.—
Feles	9.50
Rozs	9.—
Árpa	7.— 6.50
Zab	6.— 5.80
Széna, kötött	1.60
Tak. szalma	0.60
Alom-szalma	0.45
Zsúp-szalma	1.10

A budai lottóban márc. 19. kihuzott számok:

72, 19, 41, 65, 42.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Pető Porubszki Pál.

Szerkesztőtárs: Főthi Kovács Béla.

H I R D E T É S E K.

Kereskedő tanonczul

egy 14—15 éves ifju, ki legalább 2—3 gymn. osztályt végzett, alólírott **vas- és fűszerkereskedésében** felvétetik. — Értekezhetni bármikor lehet szintén alólírottal.

Továbbá van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy a tavasz közeledtére nagy választék- és mennyiségű

friss vetemény- és virágmaggal

láttam el kereskedésemet, hol mindenki gyors és pontos kiszolgalat mellett, jutányos áron szerezheti meg magának a szükségendő vetemény- és virágmagvakat. — Rimaszombat, 1881. márczius 10.

Kern Adolf.

Az 1865—67-től 1881-ig évig megjelent

országgy. törvényczikkek **zsebkiadása** félvászonkötésben, aranyozott sarokkal, jutányos áron eladó. — Értekezhetni Rimaszombatban **Rakottay Lajos** könyvkötőnél. 1—*)

Birtok eladás.

Rimaszombattól fél órányira, egy pusztai birtok, mely 80 hold szántóföld és rét, 180 hold lábas erdő, — összesen 260 holdból áll, — eladó.

Bővebb értesítés alólírott nál kapható.

Molnár József,

ügyvéd.

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a tavaszi és nyári évadra a legújabb divatu kelmékkel gazdagon felszereltem

férfi-szabó üzletemet.

Ennél fogva felhívom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerű öltözeteket ohajtanak jutányos áron, szerencsétlenségem megrendeléseikkel. — Ugyanott mindenféle **kész ruha** is kapható.

Vidéki megrendelések, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rimaszombat, 1881. márczius 25.

MAJOROSY RUDOLF, férfi-ruha készítő.